

Kako koristiti tehniku „Šest šešira“ za podsticanje kreativnosti kod dece

Metodu "Šest šešira" osmislio je Dr. Edward de Bono, lekar, psiholog, počasni doktor najprestižnijih svetskih univerziteta i čovek za koga se slobodno može reći da je izmenio vizuru rezumevanja ljudskog mišljenja (<http://www.edwdebono.com/debono/biograph.htm>)

Ova metoda je izuzetno efikasna, pa je koriste menadžeri velikih kompanija, a u isto vreme i veoma jednostavna, pa je mogu koristiti i deca u osnovnoj školi. Ona predstavlja jednostavan i efikasan postupak koji podstiče saradnju, povećava produktivnost, kreativnost i inovativnost.

"Šest šešira" (paralelno mišljenje) se može koristiti na različite načine:

- za razvoj kreativnosti, smišljanje novih ideja
- za unapređivanje komunikacije i timskog rada
- za kritičko i analitičko mišljenje, rešavanje problema i donošenje odluka

Korišćenje ove tehnike se zasniva na usmeravanju procesa mišljenja u nekoliko različitih pravaca, tako da se jedan problem ili ideja može razmatrati na više načina. Cilj je uočavanje mogućnosti da se sve može posmatrati iz više uglova i da, iako smo naučili da stvari, pojave, probleme, posmatramo na jedan način, možemo uspeti da vidimo stvari i iz drugog ugla. Potreba za ovakvom tehnikom

pojavi se iz prostog razloga što je većina ljudi sklona da razmišlja uvek i o svemu na takoreći isti način.

Ova tehnika se može primenjivati individualno ili u grupi. Ako radimo sa decom u grupi, učenici se podele u grupe (optimalna veličina grupe je 2-4). Svi dobiju istu temu za razmišljanje (teme mogu vezane za nastavne sadržaje ili životne, porodične — po potreb. Svaka grupa dobije jedan šešir uz objašnjenje koju vrstu odnosa prema temi on simbolizuje. Posebno je dobro podeliti šešire tako da svako dobije upravo onaj šešir čija je simbolika u suprotnosti sa njegovim uobičajenim načinom mišljenja.

Takođe ceo razred može da dobije zadatak da temu posmatra iz svih 6 uglova, tako što će svaki učenik da zapiše svoje misli u odnosu na temu svaki put kada nastavnik kaže koji šešir „stavljamo na glavu“, pa da na kraju svako pročita svoje ideje za svaki šešir.

U daljem tekstu, navodimo uloge svakog šešira i kako bi mogla da se posmatra jedna tema iz svake uloge. Tema je MAČKE.

Bela boja podseća na papir. Beli šešir zanimaju informacije. Kada stavimo beli šešir tada postavljamo neka od sledećih pitanja:

"Šta znamo?"

"Koje informacije su nam potrebne?"

"Koja pitanja je potrebno da postavimo u vezi sa ovom idejom?"

Beli šešir se koristi kako bi usmerili pažnju na informacije koje imamo ili koje nam nedostaju.

Mačke su životinje na četiri noge, imaju krzno i brkove, jedu miševe.

Ovo je svakako jedan od šešira koji se najčešće koristi. Crni šešir nas poziva na oprez. On nas čuva od nepromišljenih odluka koje bi mogle biti štetne. Crni šešir nas upozorava na rizik i na moguće nedostatke naših odluka. Kada stavimo crni šešir, razmišljamo o rizicima i mogućim negativnim posledicama ideje.

*Mačke mogu prenositi bolesti,
trudnice treba da ih izbegavaju, mogu izazvati alergiju,
treba dobro razmisliti pre nego što se preuzme odgovornost i nabavi mačka.*

Zeleno podseća na vegetaciju koja upućuje na rast, energiju i život. Zeleni šešir je kreativni šešir. On je namenjen planiranju i stvaranju novih ideja. Pod zelenim šeširom možemo predlagati promene i alternative predloženim idejama. On nam omogućuje raspravu o različitim mogućnostima. Kada koristimo zeleni šešir, postavljamo pitanje: „Može li se ovo napraviti na još neki način?“

*Mislim da bi bilo dobro da osnujemo sopstveno društvo
za čuvanje i gajenje mačaka.*

Crveni šešir upućuje na vatru i toplinu. Crveni šešir ima veze sa osećajima i intuicijom. Vi možda ne znate razlog zašto vam se nešto sviđa ili ne sviđa. Kada je crveni šešir u upotrebi, imate priliku da iskažete svoje osećaje i intuiciju bez bilo kakvog objašnjavanja. Vaši osećaji postoje i crveni šešir vam daje dozvolu da ih iskažete.

Mačke su prljave i sebične životinje koje se u porodici ponašaju kao diktatori.

Mačke su slatke i dražesne krznene loptice, tople i mile životinje.

Žuto podseća na sunce i optimizam. Pod žutim šešikom nastojimo pronaći sve ono što je pozitivno. To možemo učiniti postavljajući neka od sledećih pitanja:

"Šta su prednosti ove ideje?"
"Ko će imati koristi od ove ideje?"
"Kako će se korisni efekti dogoditi?"

*Mačke su zaista korisne u kući zbog hvatanja miševa,
nezavisne su i lake za održavanje.*

Plavi šešir je namenjen razmatranju samog procesa mišljenja. Na primer, možemo se zapitati šta ćemo sledeće učiniti ili u čemu smo do sada uspeli. Plavi šešir možemo koristiti na početku rasprave kako bi odlučili o čemu ćemo raspravljati i šta očekujemo od rasprave. On nam može pomoći u dogovaranju rasporeda korišćenja ostalih šešira. Plavi šešir može poslužiti za razmatranje učinjenog na kraju rasprave.

*Neko voli mačke, neko ih mrzi.
Ne postoji logično objašnjenje, sve zavisi od osećaja i ličnih sklonosti.*